

БЕКТО́РЕ Шевкі (1888, с. Каваклар, Румунія — 1961, Туреччина) — кримськотатарський письменник і вчений. Коли йому було 5 р., сім'я переїхала в с. Кара-Кая (побл. Анкари). 1909 Б. вперше приїхав у Крим. Вивчав кримськотатар. етнографію та фольклор. Навч. у Стамбулі на факультеті релігії. 1912 студентом добровільно вирушив на війну на Балканах. З поч. 1-ї світової війни через Іран знову поїхав у Туреччину і в р-ні м. Ван приєднався до турец. військ. 1918 повернувся в Крим, де в с. Куру-Озень (р-н Алушти) відкрив школу й викладав у ній. 1921–22 працював в Учител. технікумі в Тотайкої. Потім виїхав до м. Буйнакськ (Дагестан), де працював у пед. технікумі. 1924 взяв участь як делегат від Дагестану в роботі з'їзду тюркологів (Баку). 1926 працював на посаді зав. навч. частини Ашґабат. пед. технікуму. 25 березня 1932 був звинувач. у націоналізмі й засудж. до 10 р. тюрем. ув'язнення суворого режиму. Після звільнення із в'язниці до 1948 жив у м. Янгіюль (Узбекистан). 17 грудня 1948 заарешт. через намагання відновити турец. громадянство й засланий до Сибіру. 1956 за сприяння посольства Туреччини був звільн., після чого повернувся до Стамбула. 1917 у ж. «Türk yurdu» опубл. вірш Б. «Силем». 1918–19 видавав

рукопис. варіант ж. «Шаршур» і поширював його серед жителів с. Куру-Озень. 1923 видано книгу Б. «Татарджа сарф ве нахыв» («Граматика і синтаксис кримськотатарської мови»), а 1925 в Сімферополі — «Татар элифбеси» («Кримськотатарська абетка»), 1927 в Ашґабаті — «Туркмен тилиниң сарфы» («Граматика туркменської мови»). 1965 в Туреччині вийшли окремою книгою спогади Б. під назвою «Волга кызыл акъаркъан» («Коли Волга тече кров'ю»).

Рекомендована література

1. Темиркыя Ю. Шевкый Бекторе – буюк шаиримиз (Шевкі Бекторе – видатний поет) // Йылдыз (Зірка). 1991. № 3;
2. Муедин Р. «Топрагынынъ, ташыннынъ къурбаныман, Ватаным!» («Заради твоєї землі, заради твого каміння, собою жертвую я, Вітчизно!») // Там само;
3. Аметов Ф. Шевкый Бекторени хатырлап (Спогади про Шевкі Бекторе) // Там само. 1992. № 1.

І. Керімов

Бібліографічний опис:

Бекторе Шевкі / І. Керімов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39023>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).